ÇOCUK TERBİYESİ

Çocuklarımıza Karşı Sorumluluğumuz:

- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ

- ***Ey inananlar! Kendinizi ve ailenizi, yakıtı insanlar ve taşlar olan ateşten koruyun. Onun başında, acımasız, güçlü, Allah'ın kendilerine buyurduğuna karşı gelmeyen ve emredildiklerini yapan melekler vardır.***[1]

---

[1] Tahrim, 66/6.

- Hz. Ömer bu ayetle ilgili olarak: "Yâ Rasûlallah! Nefislerimizi koruruz fakat ailemizi nasıl koruyabiliriz?" demişti.
- Allah Rasûlü şöyle buyurdu:
- *"Allah'ın sizi nehyettiği şeylerden onları nehyeder ve Allah'ın size emrettiği şeyleri onlara emrederseniz. Bu şekilde onları korumuş olursunuz."*

Çocuklarımız Bizim İçin İmtihandır:

- إِنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَاللَّهُ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ
- ***"Doğrusu mallarınız ve çocuklarınız sizin için bir imtihandır. Büyük mükafât ise Allah'ın yanındadır."[2]***

******

- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُلْهِكُمْ أَمْوَالُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَأُوْلَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ
- ***"Ey iman edenler! Mallarınız ve çocuklarınız sizi Allah'ı anmaktan (zikretmekten) alıkoymasın. Kim bunu yaparsa, işte onlar ziyana uğrayanlardandır."[3]***

---

[2] Teğabün, 64/15.
[3] Münafikun, 63/9.

Çocuklarımızdan Sorumluyuz

- Rasulullah buyurdu ki:

- كُلُّكُمْ رَاعٍ، وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ، اَلْإِمَامُ رَاعٍ وَمَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ، وَالرَّجُلُ رَاعٍ فِي أَهْلِهِ وَهُوَ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ، وَالْمَرْأَةُ رَاعِيَةٌ فِي بَيْتِ زَوْجِهَا وَمَسْئُولَةٌ عَنْ رَعِيَّتِهَا...

- *"Hepiniz çobansınız; hepiniz güttüğünüz sürüden sorumlusunuz. Devlet reisi de bir çobandır ve sürüsünden sorumludur. Erkek, ailesinin çobanıdır ve sürüsünden sorumludur. Kadın, kocasının evinin çobanıdır ve sürüsünden sorumludur.."*[4]

---

[4] Buhari.

Çocuklar İslam’a Meyillidir

- Rasulullah buyurdu ki:
- مَا مِنْ مَوْلُودٍ إِلَّا يُولَدُ عَلَى الْفِطْرَةِ، فَأَبَوَاهُ يُهَوِّدَانِهِ أَوْ يُنَصِّرَانِهِ، أَوْ يُمَجِّسَانِهِ، كَمَا تُنْتَجُ الْبَهِيمَةُ بَهِيمَةً جَمْعَاءَ، هَلْ تُحِسُّونَ فِيهَا مِنْ جَدْعَاءَ
- *Her doğurulan çocuk, fıtrat üzere doğurulur. Sonra anası ile babası onu Yahudi veya Hristiyan veya Mecusi yaparlar. Hayvan yavrusunun eksiksiz tam bir hayvan yavrusu sıfatında doğurulması gibi. Sen o hayvan yavrusu içinde kulağı, dudağı, burnu, ayağı kesik olanını hiç görür müsün?*[5]

---

[5] Buhari, Ebu Davud.

Hayırlı Nesil İstemek:

- وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ اَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا قُرَّةَ اَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ اِمَامًا

- ***"Onlar: "Rabbimiz! Bize eşlerimizden ve çocuklarımızdan gözümüzün aydınlığı olacak insanlar ihsan et ve bizi, Allah'a karşı gelmekten sakınanlara önder yap" derler.*** [6]

[6] Furkan, 25/74.

- هُنَالِكَ دَعَا زَكَرِيَّا رَبَّهُ قَالَ رَبِّ هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ

- ***"Orada Zekeriyya, Rabbine duâ etti: "Rabbim! Bana tarafından hayırlı bir nesil bağışla. Şüphesiz sen duâyı hakkıyla işitensin, dedi."*** [7]

******

- رَبِّ هَبْ لِي مِنَ الصَّالِحِينَ فَبَشَّرْنَاهُ بِغُلَامٍ حَلِيمٍ

- ***İbrahim: "Rabbim! Bana sâlihlerden olacak bir evlat ver, dedi." "İşte o zaman biz O'nu (İbrahim'i) halîm (uslu) bir oğul (İsmail) ile müjdeledik."*** [8]

---

[7] Al-i İmran, 3/38.

- رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلاَةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءَ

- ***"Ey Rabbim! Beni ve soyumdan gelecekleri, namazı devamlı kılanlardan eyle. Ey Rabbimiz! Duâmı kabûl et!"[9]***

---

[8] Saffat, 37/100-101.
[9] İbrahim, 14/40.

Terbiye Nedir?

- Terbiye Çocuğun iyi yetenek (kâbiliyet, istidad) ve eğilimlerini geliştirme ve kötülerini silme işine denmektedir. Terbiye, sistemli olarak çocuğu etkileme ve iyi alışkanlıklar vermekle mümkündür. Etkileme ve iyi alışkanlıkların verilmesine ne kadar erken başlanırsa sonuç o kadar mükemmel olur.

Salih Evlat Yetiştirmenin Önemi:

- Rasulullah buyurdu ki:

- إِذَا مَاتَ الْإِنْسَانُ اِنْقَطَعَ عَنْهُ عَمَلُهُ إِلَّا مِنْ ثَلاَثَةٍ إِلَّا مِنْ صَدَقَةٍ جَارِيَةٍ أَوْ عِلْمٍ يُنْتَفَعُ بِهِ أَوْ وَلَدٍ صَالِحٍ يَدْعُو لَهُ

- *"İnsanoğlu öldüğü zaman amel defteri kapanır. Ancak üç kimsenin (sevap defteri) kapanmaz. Sadaka-i cariye (cami, medrese, çeşme gibi kalıcı hayır eseri) bırakanlar. Hayırlı, faydalı ilim bırakanlar (dinî bir eser yazan veya ilmî icat ve keşif yapanlar). Anne ve babasına hayır duâ eden (salih ve hayırlı) bir çocuk bırakan."*[10]

---

[10] Müslim.

- Peygamberimiz şöyle buyuruyor:

- مَا نَحَلَ وَالِدٌ وَلَدًا مِنْ نَحْلٍ أَفْضَلَ مِنْ أَدَبٍ حَسَنٍ

- *"Hiçbir baba çocuğuna güzel terbiyeden daha üstün bir bağışta bulunmuş olamaz."*[11]

******

- *Rasulullah buyurdu ki:*

- حَقُّ الْوَلَدِ عَلَى الْوَالِدِ أَنْ يُحَسِّنَ اِسْمَهُ وَيُحَسِّنَ أَدَبَهُ

- *"Çocuğun ismini ve terbiyesini güzel yapmak, ana ve babanın çocuğuna karşı olan görevlerindendir."*[12]

---

[11] Tirmizi.

- Rasulullah buyurdu ki:
- أَكْرِمُوا أَوْلَادَكُمْ وَأَحْسِنُوا أَدَبَهُمْ
- *“Çocuklarınıza hoş muamelede bulunun ve onları güzel terbiye edin.”*[13]

---

[12] Müsnedu’l-Bezzar.
[13] İbn Mace.

Çocukların Dini Eğitimi

- وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا لَا نَسْأَلُكَ رِزْقًا نَحْنُ نَرْزُقُكَ وَالْعَاقِبَةُ لِلتَّقْوَى

- ***Ailene namazı emret; kendin de ona sabırla devam et. Senden rızık istemiyoruz; (aksine) biz seni rızıklandırıyoruz. Güzel sonuç, takvâ iledir.***[14]

[14] Taha, 20/132.

- Rasulullah buyurdu ki:
- مُرُوا الصَّبِيَّ بِالصَّلَاةِ إِذَا بَلَغَ سَبْعَ سِنِينَ
- *"Çocuklarınıza yedi yaşına geldiklerinde namaz kılmalarını emredin."*[15]

******

- Abdullah b. Amr anlatıyor:
- دَعَتْنِي أُمِّي يَوْمًا وَرَسُولُ اللَّهِ قَاعِدٌ فِي بَيْتِنَا فَقَالَتْ: هَا تَعَالَ أُعْطِيكَ
- "Ben küçüktüm, Peygamberimizin evimizde bulunduğu bir günde, annem beni: "Gel sana bir şey vereceğim" diye çağırdı.

---

[15] Ebu Davud.

- فَقَالَ لَهَا رَسُولُ اللَّهِ وَمَا أَرَدْتِ تُعْطِيهِ
- Peygamberimiz anneme: *"Çocuğa ne vermek istedin?"* diye sordu.
- قَالَتْ أُعْطِيهِ تَمْرًا
- Annem: "Hurma vereceğim." dedi.
- فَقَالَ لَهَا رَسُولُ اللَّهِ أَمَا إِنَّكِ لَوْ لَمْ تُعْطِهِ شَيْئًا كُتِبَتْ عَلَيْكِ كِذْبَةٌ
- Bunun üzerine Peygamberimiz: *"Eğer (çocuğu aldatıp ona) bir şey vermeyeydin, sana bir yalan günahı yazılırdı."* buyurdu.[16]

[16] Ebu Davud.

Terbiyede Ebeveynin Rolü:

- Anne ve baba, çocuk için tam bir örnek olmalıdır. Çocuğun yanında büyükler çok titiz davranmalı, konuşma ve hareketlerine son derece dikkat etmelidir. Hele konuşmaları ile hareketleri aslâ çelişmemelidir. Çocuk büyüdükçe evdeki büyüklerin birbirlerine saygı ve sevgi ile davrandıklarını görerek kendisi de aynı şeyi yapacaktır.
- Diğer taraftan anne baba tam bir fikir ve görüş birliğinde olmalıdır. Yâni anne ve babadan biri sert davrandığı zaman diğeri şefkat göstermemeli, biri tarafından verilen cezâ, diğeri tarafından affolunmamalıdır. Bilinmelidir ki, yerinde ve haklı olarak verilen cezâ, çocuğun sevgisini hiçbir zaman azaltmaz. Bilakis ciddî ve yerinde cezâ veren anne baba, körü körüne sevgi gösteren, her şeye göz yuman anne ve babadan daha çok sevilir, sayılır. Demek ki çocuk terbiyesinde sevgi, şefkat ve bağlılık mühim olmakla berâber, ciddiyet ve geçici sertlik de çok önemli birer faktördür.

Çocuklar Ebeveyni Örnek Alır

- Unutulmamalıdır ki, çocuklar anne babayı ideâl birer insan olarak görürler. Onlar gibi olmak ve onlar gibi hareket etmek isterler. Huy ve alışkanlıklarını çabuk kaparlar. Onun için çocuk dünyâya geldikten sonra, anne ve baba bütün yönleriyle, olduklarından daha iyi olmak mecbûriyetindedirler.
- Aileyi, bir plastiğin döküldüğü pota olarak düşünürsek; malzeme ne kadar iyi olursa olsun, pota kusurlu ise, bu kusur ürüne aksedecektir. Çocuk ailenin ürünü olduğuna göre, mükemmel yeteneklerle donatılmış olarak dünyaya gelse, kusurlu bir ailede mükemmel çocuk yetişmeyecektir. **Çocuk ailenin aynasıdır**.[17]

---

[17]Gülsen Atlı, Aile ve Çocuk Eğitimi Üzerine Sohbetler, s.34.

Çocuklara Adaletli Davranmak:

- Rasulullah buyurdu ki:

- اِعْدِلُوا بَيْنَ أَوْلَادِكُمْ...

- *“Çocuklarınız arasında adaletli olunuz”*[18]

[18] Ebu Davud.

Çocuklara Sevgiyle Yaklaşmak:

- Ebû Hureyre anlatıyor:
- قَبَّلَ رَسُولُ اللَّهِ الْحَسَنَ وَعِنْدَهُ الْأَقْرَعُ بْنُ حَابِسٍ التَّمِيمِيُّ جَالِسًا.
- Bir gün Rasûlullah, torunu Hz. Hasan'ı öpüyordu. O sırada yanında bulunan Akra bin Hâbis şöyle dedi:
- فَقَالَ الْأَقْرَعُ: إِنَّ لِي عَشَرَةً مِنَ الْوَلَدِمَا قَبَّلْتُ مِنْهُمْ أَحَدًا.
- "Benim on çocuğum var. Fakat onlardan hiçbirini öpmedim", dedi.
- فَنَظَرَ إِلَيْهِ رَسُولُ اللَّهِ ثُمَّ قَالَ" مَنْ لَا يَرْحَمُ لَا يُرْحَمُ "
- Peygamber Efendimiz ona baktı ve sonra şöyle buyurdu: *"Merhamet etmeyene merhamet olunmaz."*[19]

---

[19] Buhari.

Terbiyede Aile Huzurunun Önemi:

- Çocuğa iyi bir terbiye verebilmek için, anne baba ve diğer âile fertlerinin bütün terbiye prensiplerini tam uygulamasıyla berâber, âile hayâtının düzenli olmasının yanında anne babanın da iyi geçimli olması şarttır. Anne baba geçimsizliği, hele ayrılığı kadar çocuk rûhunda fırtınalar koparan bir hâdise yok gibidir.

Terbiyede Kardeşin Etkisi:

- Kardeşi olmayan çocukların terbiyesi daha zor ve hattâ bir problem olabilir. Halbuki birkaç çocuğun terbiyesi daha kolaydır. Her çocuk kendiliğinden itaat etmesini ve uysallığı öğrenir. Kardeşlerinin de istekleri olabileceğini ve onların da anne baba sevgisine en az kendisi kadar ihtiyâcı olduğunu anlar. Daha doğrusu her şeyini kardeşleriyle paylaşmasını bilir. Böylece karşılıklı sevgi ve hürmeti erkenden öğrenen çocuklar, cemiyete kendini hazırlayarak yetişir. Ancak anne ve babanın her çocuğa aynı sevgi ve bağlılığı göstermesi şarttır.

Terbiye ve Maddi Refah:

- İyi bir terbiye verebilmek ve cemiyete faydalı bir fert yetiştirmek için para ve servete ihtiyaç yoktur. Hattâ zenginlik ve lüks hayat, ekseriyâ çocuğun fenâ yetişmesine sebep olabilir. Çünkü acı da olsa, varlık içindeki bâzı anne babaların kendi zevk ve eğlencesini düşünerek, çocuklarını ihmâl ettikleri bir gerçektir. Hâlbuki anne babanın bu ihmalleri çocuk rûhunda fırtınalar koparabilir ve bu fırtınaların, çocuğu nereye sürükleyeceği belli olmaz. Diğer taraftan, zenginlik ve hudutsuz imkânlar, çocuğu kötü yollara saptırabilir.

Çocuklara Karşı Bazı Görevlerimiz:

- **1**- Çocuğa, Müslümana yakışan güzel bir isim koymak
- **2**- Doğan çocuk kız olsun, erkek olsun Allah'ın verdiği bir emanet olarak hoş karşılamak.
- **3**- Çocuğu helâl süt ve gıdalarla beslemek.
- **4**- Çocuğun talim ve terbiyesini güzel yapmak:
  - a- Okuma yazma ve Kur’an’ı Kerim öğretmek.
  - b- Gerekli sanat ve becerileri öğrenmesine yardımcı olmak.
  - c- Model örnek olarak Hz. Peygamber’i öğretmek.
- **5**- Namaz kılmaya ve oruç tutmaya alıştırmak.
- **6**- Çocuğu kötülüklerden ve zararlı alışkanlıklardan korumak:

- a- Alkol ve sigaradan korumak.
- b- Uyuşturucu maddelerden korumak.
- c-Müstehcenlikten korumak.
- d- Zararlı yayınlardan korumak.
- e- Kötü arkadaş çevresinden korumak.
- f- Kumar ve şans oyunlarından korumak.

- **7**- Millî ve manevi değerlere uygun tarzda yetiştirmek.

Çocuk Eğitimi ile İlgili Ana İlkeler

- **1- Çocuğu olduğu gibi kabul etmek:** Çocuğumuzu kendimize benzetmeye zorlamamalıyız. Çünkü onlar bizim küçük bir kopyamız değildir. Onun kendi dünyası, heyecanları vardır.
- **2- Şartsız sevgi:** Şartsız sevgi, gelişmiş insan olmanın en önemli kaynağıdır. Çocuğu eğitmek için sevmeme gibi yollarla tehdit etmek ve sindirmek; çocuğun tümden kendisinin sevilmeye değmez, değersiz biri olduğuna dair şuuraltı geliştirmesine sebep olur.Çocuğun sevgiyle büyüdüğü unutulmamalıdır.
- **3- Şefkat ve nezaket:** Ne ekersen onu biçersin. Şefkat ve nezaketle yetiştirilen çocuk bu özelliklere sahip olmakla beraber ileride kibar ve sevimli biri olur.
- **4- Göz ve el teması:** Çocuklar öpülüp kucaklanmak ve ilgi beklerler.

- **5- Tutarlı olmak:** Anne-baba ve çocuk üzerinde etkili olan çevresindeki herkes birbirleri ile tutarlı olmalıdır. Aksi takdirde çocuklar sürekli ikilem yaşarlar.
- **6- Çocuğu ciddiye almak:** Çocukların benlik bilinci 4-5 yaşına kadar oluşur. Bu yüzde ciddiye alınmamak, adam yerine konulmamak onları da üzer.
- **7- Eşit ve adil davranmak:** Kız erkek ayırımı yapmak biri birinden üstün tutmak doğru değildir.
- **8- Utanca boğmamak:** Utanç; kişinin öz varlığını kabul edememesi, kendinden hoşnut olmaması, kendini değersiz bulması sonucu yaşanan duygudur. Çocuğu bu anlamda utanç duymaya sevk edecek söz ve davranışlardan uzak durmak gerekir.
- **9- Bağımlı yetiştirmemek:** Bağımlılık kişinin, bağımlı olduğunun onayını almadan harekete geçememesi, yaşı ne kadar büyürse büyüsün,

bir çocuk cesaretsizliği ve teşebbüs zayıflığında olmasıdır. Bağımlı yetişenler hiçbir zaman kendi başlarına karar veremezler.

- **10- Ceza ve Mükafat:** Adaletten ayrılmadan uygulanan ceza ve mükafat eğitim de önemlidir. Çocukların iyi davranışları takdir edilmelidir. Kişiliğini zedeleyici, kişiliğini hedef alan cezalardan kaçınılmalıdır.
- **11- Disiplin:** Disiplin, bazı büyüklerin zannettiği gibi, büyüklerin emir vermesi, küçüklerin de hemen itaat etmesi demek değildir. Disiplin; çocuğa istenilen davranış ve alışkanlıkların kazandırılması, kendini denetleme(iç denetim-vicdan) yani ahlak olgunluğunu sağlamaktır.
- **12- Oyun:** Çocuklar oyunla büyür. Çocuk oyunları, hayatın bir çekirdeğidir. Bütün insanlar orada gelişir, büyür ve oluşur. İnsanın en güzel ve olumlu yetenekleri orada yükselir.

Çocuk ile Etkili İletişim Prensipleri:

- Çocuğunuzu dikkatli ve nazik bir şekilde dinleyin.
- Çocuğunuz konuşurken sözünü kesmeyin.
- Çocuğunuz konuşurken vereceğiniz cevabı hazırlamakla meşgul olmayın.
- Çocuğunuz konuşmasını bitirip sizden cevap isteyene kadar, düşüncenizi söylemeyi erteleyin.
- Çocuğunuzun, ihtiyacı olduğunda onun yanında olacağınızı bilmesine izin verin.
- Çocuğunuz sizinle konuşmak istediğinde gazetenizi bırakın, televizyonu kapatın ve dinlemeye hazır olun.
- Çocuğunuz size önemli bir şey anlatmaya çalışırken telefon konuşması yapmaktan kaçının.

- Başkalarının yanında çocuğunuzu eleştirmeniz ya da uyarmanız, çocuğunuzun size gücenmesine ve kızgınlık duygularına neden olabilir ve size olan güven duygusunu zedeleyebilir.
- Çocuğunuzla konuşurken, gerekmiyorsa başkalarını konuşmanıza katmayın ve mümkün olduğunca çocuğunuzla yalnızken konuşun.
- Çocuğunuzla konuşurken fiziksel olarak onunla aynı seviyede olmaya dikkat edin, tepesinden bakmak yerine eğilin ve göz hizasında iken onunla konuşun.
- Eğer, çocuğunuza kızgınsanız, onunla konuşmak için sakinleşmeyi bekleyin. Aksi halde objektif olamayabilirsiniz.
- Çok yorgun olduğunuz zamanlarda çocuğunuzu aktif bir şekilde dinlemeniz zorlaşacaktır. Bu nedenle çocuğunuzla konuşmak için yorgun olmadığınız zamanları seçmeye özen gösterin.

- "Neden öyle olduğunu ya da neden öyle davrandığını" sormak yerine "Ne olduğunu" sorun.
- "Ben sözümü bitirdikten sonra konuşacaksın, senin için en iyisinin ne olduğunu biliyorum, sadece söylediğimi yap" gibi cümleleri azaltmaya çalışın.
- Hakaret içiren ya da aşağılayıcı sözcükler kullanmayın.
- Konunun çözümü için, çocuğunuzun adım adım bazı tedbirler planlamasına yardım ve öncülük edin.
- Yaptıklarıyla ya da yapmadıklarıyla onu yargılamayın. Çocuğunuza, onu olduğu gibi kabul ettiğinizi gösterin.
- Çocuğunuzun sizinle iletişim kurma çabasını destekleyerek açık iletişimin sürdürülmesine yardımcı olun.

Eğer bir çocuk

- Eğer bir çocuk; Sürekli eleştirilmişse, kınamayı, ayıplamayı,
- Kin ortamında büyümüşse, kavga etmeyi,
- Alay edilip aşağılanmışsa, sıkılıp utanmayı,
- Devamlı utandırılarak terbiye edilmişse, kendini suçlamayı öğrenir.
- Eğer bir çocuk; Hoşgörü ile yetiştirilmişse, sabırlı olmayı,
- Desteklenip yüreklendirilmişse, kendine güven duymayı,
- Övülmüş ve beğenilmişse, takdir etmeyi,
- Hakkına saygı gösterilerek büyütülmüşse, inançlı olmayı
- Kabul ve onay görmüşse, kendini sevmeyi,
- Aile içinde dostluk ve arkadaşlık görmüşse, bu dünyada mutlu olmayı öğrenir.

Birkaç Tavsiye:

- Çocuğunuzu yetiştirirken onun sizin istediğiniz kişiliğe bürüneceğini düşünmeyin. Onunla kurduğunuz iyi ilişki sayesinde ona tavsiyelerde bulunabilirsiniz.
- Onun size saygılı olmasını istediğiniz kadar siz de ona saygı göstermelisiniz.
- Ona yeterince zaman ayırın ve hoşgörülü davranmaya çalışın (kendi fikirlerini söyleme şansı tanıyın).
- Örnek bir aile olmaya çalışın ve hatalarınız olduğunda bunu kabullenin, ona asla yalan söylemeyin.
- Bazı şeyleri sizinle yaşayarak öğrenmesini sağlayın.

- Onun yanlışlarıyla fazlaca ilgilenmekten çok doğrularını yakalamaya çalışın.
- Para kullanmasını öğretmeye çalışın, boşuna para harcamak yerine gerektiğinde harcamasını öğretin.
- Onu devamlı başkalarıyla kıyaslamaktan kaçının ve kendisini aşmasını sağlayın.
- Ona ilgi göstermekten kaçınmayın ama bunu aşırıya kaçırmayın bundan sıkılabilir.
- Size yardım etmek istediğinde ona fırsat verin ve onu gayretinden ötürü kutlayın. Bu ona kendine güvenme duygusunu verecektir.
- Hatalarını gördüğünde onu suçlamayın yapması gereken ne olduğunu söyleyin.
- Eğitimine önem verin devamlı öğretmeniyle iletişim halinde olun.

- Ödevlerinde yardımcı olun ama asla onun yapması gerekeni siz yapmayın.
- Araştırmacı olmasına önem verin. Kendinize bir konu belirleyin ve bunu beraberce araştırın.
- Onu övmekten kaçınmayın bunu yaparken de aşırıya kaçmayın.
- Üstünden gelemeyeceği yükler vermekten kaçının.
- Onunla hiçbir konuda pazarlık etmeyin, rüşvet vermekten kaçının.
- Davranışlarına dikkat edin sürekli aynı hatayı yapıyorsa neden böyle davrandığını araştırın ve ona bunu düzeltmesinde yardımcı olun.
- Toplum içinde onu asla suçlamayın, bunu yalnız olduğunuz zamanda güzel bir biçimde söyleyin.
- Onu sevdiğinizi ona söyleyin, bunu göstermekten asla kaçınmayın.

- Yatmadan önce çocuğunuza kitap okuyun, okuma alışkanlığı bu yaşlarda edinilir. Eğer mali durumunuz elveriyorsa ona resimli kitaplar alın okuma bilmese de kitaplarla aşina olması ilerde okulda daha başarılı olmasına yardımcı olacaktır..
- Bütün çocukların da büyükler gibi ayrı bir birey olduğunu unutmayın. Onlara bir birey gibi yaklaşın, kişisel isteklerine saygı duyun.
- Hata yapması için ona fırsat verin, kimse düşmeden bisiklete binmeyi öğrenemez.
- Çok fazla kural koymayın ama olan kurallara da uyun.